

через відносну молодість українського парламенту ще маємо перспективи для змін: доволі пізня кодифікація стабільного Виборчого Кодексу може вплинути на помилки при підрахунку голосів, тому наглядові інстанції ще мають пройти реформацію. На нашу думку, змін потребує і кількісний склад депутатів - скорочення їх кількості до 300 може бути найкращим варіантом з урахуванням кількості нашого населення. Поступове внесення змін до українського парламенту можливе при аналізуванні досвіду іноземних країн, це дозволить оминати помилки і підвищити ефективне впровадження реформ.

Список використаних джерел:

1. Маклаков В.В. Іноземне конституційне право - 1996
2. Нестерович В. Ф. Виборче право України: Підручник. Київ: Видавництво Ліра-К-2017
3. Хавронюк М.І. Верховна Рада України/Енциклопедія сучасної України-К:Наукова думка-2001-2020
4. Аналіз стану парламентського виборчого законодавства України URL: [https://ips.ligazakon.net/document/ASS00296\](https://ips.ligazakon.net/document/ASS00296)
5. Тимошенко І.Г. Парламентський контроль- 2000
6. Конституція Королівства Швеція- від 27.02.1974
7. Конституція Федеративної Республіки Німеччини від 23.05.1949
8. Конституція Французької Республіки від 04.10.1958
9. Конституція Італійської Республіки від 01.01.1948
10. Склад і структура. Народні депутати України. Офіційний портал Верховної Ради України. [Електронний ресурс]: <http://w1.c1.rada.gov.ua>
11. Кулабухова А. В. Електоральні права громадян Європейського Союзу-2016

СОЛОНЕНКО О. М.

*професор кафедри конституційного права та прав людини
Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук,
доцент*

ПРАВА ЛЮДИНИ ЯК НАЦІОНАЛЬНА СТРАТЕГІЯ: НАПРЯМИ ТА ЗАВДАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Відомі конституційні положення [1] про те, що, по-перше, права і свободи людини та їх гарантії, як системні правові явища, визначають зміст і спрямованість діяльності держави, по-друге, держава, як суб'єкт конституційно-правових відносин, відповідає перед людиною за свою діяльність, по-третє, діяльність щодо утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави, концептуально орієнтують на формулювання комплексної, контекстне увиразненої відповідної державної політики у цій сфері.

Так, Указом Президента України від 24 березня 2021 р. [2], з метою подальшого удосконалення діяльності щодо утвердження та забезпечення прав і

свобод людини і громадянина в Україні, відповідно до частини другої статті 102 Конституції України затверджено нову Національну стратегію у сфері прав людини. Затвердження Національної стратегії у сфері прав людини (далі – Стратегія) зумовлено необхідністю вдосконалення діяльності держави щодо утвердження та забезпечення прав і свобод людини, створення дієвих механізмів їх реалізації та захисту, розв’язання системних проблем у зазначеній сфері. Стратегія спрямована на об’єднання суспільства з питань щодо розуміння цінностей прав і свобод людини, що забезпечуються та захищаються на основі принципів рівності та недискримінації. Стратегія зосереджена на розв’язанні основних системних проблем у сфері забезпечення, реалізації та захисту прав і свобод людини в умовах нових викликів, що постали перед суспільством, але не вичерпує повністю проблематики у зазначеній сфері. Удосконалення системи забезпечення та захисту прав і свобод людини здійснюватиметься з урахуванням як вітчизняного досвіду, так і напрацьованих та апробованих міжнародною спільнотою принципів та підходів. У зв’язку з цим буде взято до уваги та активно використано досвід Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Європейського Союзу, Організації Об’єднаних Націй (далі – ООН), Ради Європи, Організації з безпеки і співробітництва в Європі, інших міжнародних організацій, практику Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд), досвід правозахисних організацій України.

У співпраці з іншими державами Україна застосовує підхід, заснований на правах і свободах людини, розвиває багатосторонні відносини з урахуванням міжнародних зобов’язань у зазначеній сфері.

Метою Стратегії є забезпечення пріоритетності прав і свобод людини як визначального чинника у процесі формування та реалізації державної політики, здійснення повноважень органів державної влади та органів місцевого самоврядування, ведення господарської діяльності.

Результатом реалізації Стратегії має стати запровадження системного підходу до забезпечення прав і свобод людини, узгодженості дій органів державної влади, органів місцевого самоврядування, інститутів громадянського суспільства, суб’єктів господарювання, створення в Україні ефективного механізму реалізації та захисту прав і свобод людини, усунення недоліків системного характеру, які лежать в основі порушень, виявлених Європейським судом.

Ефективна реалізація Стратегії сприятиме, зокрема, прогресу у виконанні міжнародних договорів України у сфері прав людини, у тому числі Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, реалізації Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року, а також поліпшенню позицій України в міжнародних рейтингах з прав людини.

Відповідно до положень Стратегії, Урядом України 23 червня 2021 р., затверджено План дій [3] з її впровадження та реалізації. Серед пріоритетних напрямків нової стратегії — підвищення обізнаності чоловіків та жінок про права людини та механізми їхнього захисту. Так, соціологічне дослідження «Що

українці знають та думають про права людини: оцінка змін (2016-2020)» показало, що 40 % опитаних ніколи не намагалися захистити свої права. Ще 40 % респондентів зазначили, що пробували захистити свої права, але їхні спроби виявилися марними. Лише 20 % відповіли, що їхні спроби відстояти свої права були успішними [4].

Відтак, у цьому контексті слід відмітити напрями та завдання Національної поліції України щодо впровадження та реалізації Нової національної стратегії.

Так, відповідно до Плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на 2021—2023 роки [3] Національна поліція залучена до її реалізації та впровадження заходів, зокрема, як: 1) розробка законопроекту про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо: запровадження заходів захисту стосовно потерпілих (зокрема постраждалих від домашнього насильства) від вторинної віктимізації під час кримінального провадження; 2) впровадження пілотного проекту інформаційної підсистеми “Custody Records” в усіх територіальних (відокремлених) підрозділах Національної поліції. Розроблення та подання на розгляд Кабінету Міністрів України проекту акта про розроблення автоматизованого обміну інформацією між центрами з надання безоплатної вторинної правової допомоги та суб’єктами інформування про осіб, затриманих за підозрою в учиненні кримінального правопорушення, зокрема з урахуванням впровадження інформаційної підсистеми “Custody Records”; 3) розроблення та подання на розгляд Кабінету Міністрів України законопроекту з метою приведення законодавства в частині забезпечення права на свободу мирних зібрань у відповідність із міжнародними та європейськими стандартами; 4) затвердження інструкції для працівників Національної поліції щодо забезпечення безпеки мирних зібрань відповідно до рішень Європейського суду з прав людини та Керівних принципів із свободи мирних зібрань, розроблених Організацією з безпеки та співробітництва в Європі, для забезпечення того, щоб тактика, що застосовується під забезпечення безпеки мирних зібрань, була спрямована на негайне припинення насильницьких нападів, а не на ізоляцію мирних протестувальників; 5) підготовка слідчих органів Національної поліції щодо особливостей здійснення досудового розслідування кримінальних правопорушень, вчинених з мотивів нетерпимості; 6) розроблення та подання на розгляд Кабінету Міністрів України законопроекту про внесення змін до Закону України “Про Дисциплінарний статут Національної поліції України” з метою включення положень про запобігання випадкам дискримінації за ознакою статі та сексуальних домагань на робочому місці; 7) включення до програм підготовки поліцейських тем стосовно проблемних питань щодо застосування законодавства у сфері запобігання та протидії домашньому насильству; 8) включення оцінки знань і дотримання прав людини в професійній діяльності як одного з критеріїв під час проведення атестації працівників правоохоронних органів, а також під час проведення конкурсу на зайняття посад державної служби.

З наведеного вище вбачаються напрями стійкої державної політики у вирішенні перманентних проблем у сфері забезпечення реалізації та захисту прав

і свобод людини і громадянина в умовах нових викликів, що постали перед суспільством та державою. При цьому, з метою реалізації відповідних стратегічних напрямів цієї Стратегії, для її впровадження та реалізації, залучаються органи та підрозділи Національної поліції України із визначенням для них конкретних завдань щодо реалізації цієї державної політики, яка охоплює широкий спектр питань у сфері прав і свобод людини та громадянина.

У цілому можемо констатувати, що дана Стратегія слугує організаційно-правовою основою скоординованої діяльності поліції та відповідних державних органів, органів місцевого самоврядування та інститутів громадянського суспільства задля вирішення пріоритетних національних завдань у сфері утвердження та забезпечення прав і свобод людини та громадянина в Україні, що відповідатиме євроінтеграційним прагненням нашої держави.

Список використаних джерел:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr> (дата звернення: 29.11.2021).
2. Про Національну стратегію у сфері прав людини : Указ Президента України від 24 березня 2021 р. № 119/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1192021-37537> (дата звернення: 29.11.2021).
3. Про затвердження плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на 2021-2023 роки : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 червня 2021 р. № 756-р. / Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-planu-dij-z-realizaciyi-nacionalnoyi-strategiyi-u-sferi-prav-lyudini-na-20212023-roki-i230621-756> (дата звернення: 30.11.2021).
4. Уряд України затвердив план дій національної стратегії з прав людини: ПРООН в Україні долучилася до розробки національної стратегії, яка посилить дотримання прав людини в Україні. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/presscenter/articles/2021/ukraines-government-approves-action-plan-for-new-national-human-rights-strategy.html> (дата звернення: 30.11.2021).